UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

2 Pro rebus licite bellum geritur repetendis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

ſius & clarius exponitur: ſicut etiam à verſ. Sed ſi humana. *uſq. ad verſ.* Non enim.

C. V. ¶ *Militare non eſt peccatum.*

Item ejusdem *in libro de verbis Domini, tractatu ſive ſermone 19.*

Militare *a* non eſt delictum, ſed propter prædam militare peccatum eſt: nec rempublicam gerere criminoſum eſt, ſed ideò gerere *b* rempublicam, ut rem familiarem potius augeas, videtur eſſe damnabile. Propterea enim providentia quadam militantibus ſunt ſtipendia conſtituta, ne dum ſumptus quæritur, prædo *c* graſſetur. *Ita infrà.* ¶ Dicit ipſe Dominus, *d* [Reddite quæ Dei ſunt, Deo, & quæ Cæſaris, Cæſari.] Igitur, quod Cæſar præcepit, ferendum eſt: quod Imperator indicit, tolerandum eſt: ſed fit intolerabile, dum prædam exactores accumulant. *Item infrà.* ¶ [Interrogaverunt Ioannem & milites: Quid faciemus & nos? Ait *e* illis Ioannes, neminem concutiatis, neque calumniam faciatis, ſed contenti eſtote ſtipendiis veſtris.] Hic jam cognoſcere ſe debet omnis homo, qui militat. Non enim tantùm de his militantibus ſcriptura loquitur, qui armata militia detinentur: ſed quiſquis militiæ ſuæ cingulo utitur, dignitatis ſuæ miles aſcribitur: atque ideò hæc ſententia poteſt dici (verbi gratia) militibus, protectoribus, cunctiſque rectoribus. Quicunque ſibi ſtipendia publicè decreta conſequitur, ſi amplius quærit, tanquam calumniator & concuſſor Ioannis ſententia condemnatur.

C. VI. ¶ *Pacata ſunt bella, quæ geruntur, ut mali coërceantur, boniq. ſubleventur.*

Item ejusdem *de diverſis eccleſiæ obſervationibus.*

Apud *f* veros Dei cultores etiam ipſa bella pacata ſunt, quæ non cupiditate aut crudelitate, ſed pacis ſtudio geruntur, ut mali coërceantur, & boni ſubleventur.

¶ *Sic etiam citat Ivo: quod tamen apud B. Auguſtinum non eſt inventum, quamvis epiſtola ad Ianuarium talem ferè habeat titulum. Simile habetur ſup. ead. noli. §. eſto ergo. & de civitate Dei, lib. 19. c. 12.*

C. VII. ¶ *Summa eſt laus militiæ, reipub. utilitatibus obedientiam exhibere.*

Unde Gregorius *univerſis militibus* g *Neapolitanis, lib. 12. epiſt. 24.*

Summa *h* militiæ laus, inter alia bona merita, hæc eſt, obedientiam reipub. *i* utilitatibus exhibere; ſicut etiam nunc devotionem veſtram feciſſe didicimus, quæ epiſtolis noſtris, quibus magnificum virum Conſtantium Tribunum cuſtodiæ civitatis deputavimus præeſſe, paruit, & congruam militaris devotionis obedientiam demonſtravit. Unde ſcriptis vos præſentibus curavimus admonendos, uti prædicto viro magnifico Tribuno, ſicut & feciſtis, omnem debeatis pro ſereniſſimorum dominorum utilitate, vel conſervanda civitate, obedientiam exhibere: quatenus quidquid à vobis hactenus bene geſtum agnoſcitur, per præſentis temporis vigilantiam ac ſolicitudinem augmentetis.

Ex omnibus colligitur, quòd militare peccatum non eſt, & quòd præcepta patientiæ in præparatione cordis, non in oſtentatione corporis ſervanda ſunt.

QUÆSTIO II.

Quod autem quæritur, quod ſit juſtum bellum, Iſidorus Etymol. l. 8. c. 1. inquit.

C. I. ¶ *Quod ſit juſtum bellum.*

Iuſtum *a* eſt bellum, quod ex edicto 1 geritur, de rebus repetendis *b*, aut propulſandorum hoſtium cauſa *& cap. 15.* ¶ Iudex *c* dictus, quaſi jus dicens populo, ſive quod jure diſceptet. Iure autem diſceptare, eſt juſtè judicare. Non eſt autem judex, ſi non eſt in eo juſtitia.

1 ¶ Edicto] *In codicibus Iſidori etiam manuſcriptis legitur ex prædicto. Citat enim Ciceronem ex libris de republ. qui negat juſtum eſſe bellum, niſi denuntiatum, niſi indictum, [...] de repetitis rebus.*

C. II. ¶ *Nihil ad juſtitiam intereſt, ſive aperte, ſive ex inſidiis aliquis pugnet.*

Item Auguſtinus *in libro quæſtionum 6. q. 10.*

Dominus noſter jubet *e* ad Ieſum Nave, ut conſtituat ſibi retrorſus inſidias, id eſt, inſidiantes bellatores ad inſidiandum hoſtibus. Hinc admonemur hæc non injuſtè fieri ab his, qui juſtum bellum gerunt, ut nihil homo juſtus præcipuè cogitare debeat in his rebus, niſi ut juſtum bellum ſuſcipiat, cui bellare fas eſt. Non enim omnibus fas eſt. Cùm autem juſtum bellum ſuſceperit, utrum aperta pugna, utrum inſidiis vincat, nihil ad juſtitiam intereſt. Iuſta autem bella definiri ſolent, quæ ulciſcuntur injurias, ſi qua gens, vel civitas, quæ bello petenda eſt, vel vindicare neglexerit, quod à ſuis improbè factum eſt, vel reddere quod per injurias ablatum eſt. Sed etiam hoc genus belli ſine dubitatione juſtum eſt, quod Deus imperat, apud quem non eſt iniquitas, & novit quid cuique fieri debeat: in quo bello ductor exercitus, vel ipſe populus non tam auctor belli, quàm miniſter judicandus eſt.

Cùm ergo juſtum bellum ſit, quod ex edicto geritur, vel quo injuriæ ulciſcuntur, quæritur, quomodo à filiis Iſrael juſta bella gerebantur.

C. III. ¶ *Innoxius tranſitus filiis Iſrael negabatur, atq. ideò juſta bella gerebant.*

De his ita ſcribit Auguſtinus *in quæſtionibus Numerorum, q. 44. ad c. 20.*

Notandum *g* eſt ſanè, quemadmodum juſta bella gerebantur [à *h* filiis Iſrael contra Amorrhæos.] Innoxius enim tranſitus denegabatur, qui jure humanæ ſocietatis æquiſſimo patere debebat.

QUÆSTIO III.

Quod verò injuria ſociorum armis propulſanda non ſit, exemplis & auctoritatibus probatur. Dominus [...] cùm ab Herode quæreretur ad interficiendum, [...] cinium ſibi quæſivit armorum, cùm occulto inſtinctu poſſet [...] convertiſſe manus Iudæorum, ſed fugiens in Ægyptum, [...] per ſeptennium. Sic etiam, cùm à Iudæis lapidibus peteretur, [...] condit ſe, & exivit de templo. Sic etiam cum ducere[...] cem, noluit k *commovere adverſus ſeniores Iudæorum [...] quæ nuper ei obviam proceſſerat, & cum pſalmis & laudibus [...] receperat. Sic etiam interrogatus à Pilato, an Rex eſſet, [...]* l *[Regnum meum non eſt de hoc mundo. Si enim eſſet de hoc mundo, miniſtri mei utique decertarent, ut ego non traderer [...]] Inſinuans illos ad regnum hujus mundi pertinere, qui auxilio humanarum virium, non divino præſidio ab imminenti [...] tueri contendunt. Item cùm diſcipulis ſuis ait:* m *[Cùm perſecuti fuerint in una civitate, fugite in aliam:] non arma armis, [...] fugam perſequentibus docuit opponi.* ¶ *Item, ſicut legitur in Iſaia, Ægyptus à Nabuchodonoſor devaſtata eſt, quia ſibi [...] contra Aſſyrios & Chaldæos protectionis & defenſionis [...] promiſit. Unde dictum* n *eſt. [Baculus arundineus [...] Ægypti: ſuper quem ſi aliquis innixus fuerit, confringetur & perforabit manum innitentis.] Ipſi etiam Iudæi captivi ducti ſunt, [...]*

a Beda, & gloſſa ord. Luc. 3. Ivo p. 10. c. 125. Pann. l. 8. cap. 60. b *agere.] orig.* c *præda.] orig.* d *Matt. 22.* e *Luc. 3.* f *Ivo p. 10. c. 105.* g *Epiſcopis.] orig. impreſſum.* h *Anſ. l. 13. c. 9.* i *ſanctæ reipubl. exhibere.] orig.*

a *Ivo p. 10. c. 116. Pann. l. 8. c. 54.* b *al. repetitis.* c [...] *l. 9. c. 4.* d *Et idem ferè habetur l. 1. de officiis.* e [...] f *abeſt ab orig.* g *Ivo p. 10. c. 119. Pann. l. 8. c. 57.* h [...] *ab orig.* i *Matt. 2.* k *Matt. 21.* l *Ioan. 18.* m [...] n *Eſa. 19. 36. Ezech. 29.*